

Sygn. akt IV U 180/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 18 października 2011r., znak: (...)(...)

o wypłatę emerytury

wskutek skargi ubezpieczonej o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 2 kwietnia 2012r., sygn. akt IV U 1695/11

I. oddala skargę.

II. zasądza od ubezpieczonej W. K. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV U 180/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 października 2011r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr. 153 poz. 1227 ze zmianami, powoływanej dalej jako „ustawa emerytalna”) i ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726) wstrzymał z urzędu skarżącą W. K. wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r., z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia.

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2012r. w sprawie IV U 1695/11 Sąd Okręgowy w Elblągu oddalił odwołanie skarżącej od opisanego wyroku ustalając, że po pierwsze na podstawie decyzji pozwanego z dnia 5 listopada 2008r. wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury od dnia 1 września 2008r., wskutek jej wniosku z dnia 20 września 2008r. i po drugie ze skarżąca pozostaje w zatrudnieniu w Przedszkolu Miejskim w Z.. Oceniając w sprawie IV U 1695/11 tenże stan faktyczny, tutejszy Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie jest bezzasadne, zgodnie bowiem z treścią art. 103a ustawy emerytalnej prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Sąd wyjaśnił, że przepis ten dotyczy osób, które przeszły na emeryturę przed dniem 1 stycznia 2011r. bez rozwiązania stosunku pracy i osoby te miały czas do 30 września 2011r. na rozwiązanie takiego stosunku pracy. Odwołano się ponadto do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie

SK 45/04, w którym Trybunał uznał za zgodny z konstytucją przepis o tożsamej treści, tj. art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, obowiązujący w dniach od 1 lipca 2000r. do 7 stycznia 2009r. Apelacji od wyroku wydanego w sprawie IV U 1695/11 nie składano. Jest on prawomocny od dnia 15 maja 2012r.

W skardze o wznowienie postępowania wnioskodawczyni wniosła o wznowienie postępowania zakończonego omówionym wyżej wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2012r., jednak tylko za okres do października 2012r. i co do kosztów procesu, jako że z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy, pozwany wypłaca jej emeryturę od listopada 2012r. Skarżąca jako podstawę skargi powołała wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/12.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o jej oddalenie na koszt wnioskodawczyni, jako że prawo do emerytury zostało jej przyznane od dnia 1 września 2008r., zaś powołany przez nią wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczy osób, które prawo takie nabyły w okresie od dnia 8 stycznia 2009r. do dnia 31 grudnia 2010r.

Sąd zważył, co następuje:

Skarga podlegała oddaleniu z przyczyn wskazanych w odpowiedzi pozwanego.

Stosownie do treści art. 405 kpc do wznowienia postępowania z przyczyn nieważności oraz na podstawie przewidzianej w art. 401¹ kpc właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest sąd instancji wyższej, co w stanie faktycznym sprawy oznacza właściwość Sądu Okręgowego.

W rozpoznawanej sprawie skarżąca, domagając się wznowienia postępowania, powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/12, t.j. na podstawę określoną w art. 401¹ kpc. Przepis ten stanowi, że można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Ukształtowane i utrwalone na tle cytowanego unormowania orzecznictwo Sądu Najwyższego, które Sąd Okręgowy akceptuje, prezentuje pogląd, że podstawą wznowienia postępowania może być tylko takie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które dotyczy aktu normatywnego (przepisu prawa), stanowiącego podstawę wydanego przez Sąd w tej sprawie orzeczenia (tak postanowienie z dnia 26 stycznia 2011r., I PZ 36/10 LEX nr 950424). Dla przyjęcia zatem dopuszczalności wznowienia postępowania w oparciu o podstawę określoną w art. 401¹ kpc, konieczne jest ustalenie, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował przepis, który był podstawą wydania zaskarżonego orzeczenia.

Wyrokiem, na który powołuje się wnioskodawczyni, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z treści przywołanego wyroku wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, co oznacza, że stwierdzenie ich niekonstytucyjności ma charakter częściowy.

Taki stan rzeczy powoduje konieczność dalszych rozważań odnośnie dopuszczalności wznowienia postępowania. Jak bowiem podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, samo sformułowanie podstawy wznowienia postępowania w sposób odpowiadający przepisom art. 401 – 404 kpc nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli w rzeczywistości podstawa ta nie występuje. Pogląd taki Sąd Najwyższy wyraził między innymi w postanowieniu z dnia 18 kwietnia 2011r. w sprawie III UZ 6/11 (LEX nr 966822) stwierdzając, że w sytuacji, gdy wskazana podstawa żądania wznowienia postępowania została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości nie występuje, skarga podlega odrzuceniu z mocy art. 410§1 kpc. Należy jednak mieć na uwadze, że kontrola skargi na tym

etapie nie może wkraczać w merytoryczne badanie jej zasadności, a taki charakter, zdaniem Sądu, posiada badanie wpływu skutków orzeczenia Trybunału na treść zaskarżonego skargą wyroku. Tak więc w rozpoznawanej sprawie dla przyjęcia dopuszczalności wznowienia postępowania, co umożliwiło merytoryczną ocenę skargi, wystarczającym było ustalenie, że przepisy prawa, zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r., stanowiły podstawę orzeczeń objętych skargą.

Przechodząc do merytorycznej oceny skargi stwierdzić należy, że analiza okoliczności faktycznych, opisanych w części wstępnej uzasadnienia, prowadzi do wniosku, iż wnioskodawczyni jednak nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. Jak wynika z treści orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, wprawdzie niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują one zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, a ubezpieczona prawo do emerytury nabyła przed tą datą, jednak jednocześnie w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej. Przypomnieć należy, że przepis ten, obowiązujący do dnia 7 stycznia 2009r., stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Wskazana wyżej treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że "obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r.", a więc po uchyceniu cytowanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, a przed wejściem w życie art. 103a tej samej ustawy, dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Gdyby przedmiotem badania Trybunału Konstytucyjnego była zgodność z Konstytucją przywoływanych przepisów również w stosunku do osób, które prawo do emerytury uzyskały do dnia 7 stycznia 2009r., nie byłoby potrzeby określania przez Trybunał w sentencji wyroku z dnia 13 listopada 2012r. zakresu, w którym przepisy te okazały się być niekonstytucyjne, jako że oceniany jako podstawowy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, dotyczył przecież wszystkich emerytur przyznanych do końca 2010r. Tożsame poglądy wyrażane są w szeregu orzeczeń sądów apelacyjnych, np. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 lutego 2013r. w sprawie III AUa 1159/12 czy w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 stycznia 2013r. w sprawie III AUa 685/12.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/12 nie ma wpływu na treść wyroku objętego skargą o wznowienie postępowania, co musiało skutkować jej oddaleniem na podstawie art. 412§2 kpc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§1 kpc, to jest w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Zasądzona z tego tytułu od skarżącej kwota 60 zł, to stawka minimalna wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego, wynikająca z §11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1349 ze zmianami).